

– Underfinansiering av odontologisk forskning

– Vi har foretatt beregninger som viser at det er behov for 120–130 nye doktorander innenfor odontologi de neste 10 årene. Dette er personer som skal ta av for avgang ved fakultetene i Oslo og Bergen, bygge opp miljøet i Tromsø og bemanne de planlagte kompetansesentrene.

Følger vi ikke opp dette, er jeg redd vi blir akterutseilt i Norge. Klar tale fra dekan Pål Brodin ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo. Han er meget bekymret for situasjonen og mener at noe er galt med den måten man finansierer odontologisk forskning i Norge, og kan fortelle at de odontologiske fakultetene i Oslo og Bergen har gått sammen og fremmet sine synspunkter for Undervisnings- og forskningsdepartementet.

Tallenes tale er klar, mener han.

– Fra 2000 og frem til i dag har vi sendt inn 40 prosjektsøknader til Forskningsrådet. Av disse har kun tre fått bevilgning. Det er fristende å si at odontologi er systematisk underfinansiert.

Det som kjennetegner søknadene er at de så å si alltid havner like under streken for de søknadene som får bevilgning, og de som får tilslag, kommer stort sett fra medisinske og biologiske forskningsmiljøer. Det har fått Brodin til å spørre: Blir odontologi rangert lavt fordi det er odontologi?

– Folk vet at tannleger er odontologer. Når man sitter i tannlegestolen, kan man lett tenke at yrket bare handler om håndverk. Men da glemmer man at det er et forskningsbasert yrke, som i bunn og grunn er forankret i basalmedisin og moderne biologi, sier Brodin.

Bevisst nedprioritering?

– Tror du det skyldes en bevisst nedprioritering fra Forskningsrådets side?

– Det er ikke riktig at odontologer skal konkurrere med medisinerne om de samme forskningsmidlene, mener dekan Pål Brodin ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo. Foto: Odd Letnes.

– Nei. Men det forteller kanskje noe om hvilke miljøer som har vært flinke til å legge premisser for hva det skal forskes på i Norge. I Forskningsrådet er kvalitet det høyeste vurderingskriterium. Det er bra, og det er en selvfølge at også odontologer skal vurderes etter kvalitet. Men jeg synes ikke det er riktig at odontologer skal konkurrere med medisinerne om de samme forskningsmidlene.

– For i konkurransen om midler til store folkesykdommer som kreft og hjerte- og karsykdommer og liknende, er det ikke rart at odontologien kommer i annen rekke. Det ville ha vært mer rettferdig at odontologer konkurrerer med odontologer.

– Hva slag ordning foreslår du?

– Jeg mener det ville være riktig med en egen pott forskningspenger til odontologi, slik at odontologene kunne konkurrere på egne premisser. Potten må romme både doktorgradsstipender og post.doc.-stipender, som kan sørge for at gode forskere blir i systemet inntil det er mulig å få fast stilling.

For dyrt med utlendinger

– Sammenlikner man med de andre fakultetene ved Universitetet i Oslo, fortsetter Brodin, havner odontologene helt på bunnen. De største fakultetene kan få opptil 250 millioner kroner i forskningsstøtte per år fra Forskningsrådet. Vi står i null. Til og med Det teologiske fakultet, som er mindre enn vårt, kommer bedre ut.

– Kan man ikke hente inn gjesteforskere fra internasjonal toppforskning og bygge opp kompetansen i de norske miljøene på den måten?

– I prinsippet kunne vi komme langt ved å «kjøpe» utlendinger og fylle de meste prekære hullene. Men det er underskudd på odontologiske forskere internasjonalt, og prisene er presset skyhøyt i været. Jeg har flere ganger måttet si nei til fremragende internasjonale forskere på grunn av lønnskrav vi er helt ute av stand til å imøtekomme. Jeg tror det er en bedre strategi å bygge fra bunnen av internt, og sile ut de beste studentene og forskerkruttene.

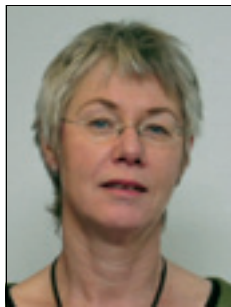
– Hva skal vi med så mange nye doktorgrader innenfor odontologi?

– Ved et universitet er det krav om forskningsbasert undervisning. En del av forskerne vil derfor fylle opp undervisningsstillinger i Oslo, Bergen og etter hvert Tromsø. Videre vil det være behov for forskere ved de kompetansesentra som nå er vedtatt i de ulike helseregionene. Her vil det blant annet etableres tverrfaglige ekspertteam og etterutdanning. Andre vil fylle rene forskerstillinger.

Forskningsrådet ser utfordringen

I Forskningsrådet er man klar over at odontologene står overfor et rekrutteringsproblem, på samme måte som man har det innenfor medisin og psykologi, og man forstår bekymringen. Men Forskningsrådet har mange hensyn å ta, og ifølge innvilgelsesstatistikken kommer ikke odontologene så helt galt ut. I snitt innvilges 10–20 prosent av antall mottatte søknader, det betyr at odontologene befinner seg tilnærmet innenfor «normalen».

– I tillegg har odontologene i lang tid vært inkludert i studentstipendordningen, og vi har i tre år hatt en egen bevilgning til fakultetene i Oslo og Ber-

– Mulighetene er åpne, utfordringen blir å lage gode søknader, sier avdelingsdirektør Mari Nes i Forskningsrådet. Foto: Ingvild Bjørnæs.

gen på 1,5 millioner kroner til hver, sier avdelingsdirektør Mari Nes i Divisjonen for vitenskap. Dette beløpet videreføres i 2006 og er ment å styrke den kliniske forskningen.

Som en oppmuntring til Brodin og hele det odontologiske forskningsmiljøet, kan Nes fortelle at det helt nylig har blitt tildelt en stor treårig bevilgning til en odontolog i konkurransen om frittstående midler i faggruppen «klinisk forskning».

– Det viser at det går an, selv om konkurransen er hard, sier hun.

– Men du vil ikke love noe eget program eller en egen større øremerket post til odontologisk forskning i årene som kommer?

– Det kan jeg ikke gjøre. Men odontologisk forskning er nå eksplisitt omtalt i beskrivelsen av det nye programmet «Klinisk forskning» (2006–2010), så fagområdet er mer synlig nå enn tidligere. Det betyr at mulighetene er åpne. Utfordringen blir å lage gode søknader, avslutter Mari Nes.

Departementet ser på saken

I den siste stortingsmeldingen om forskning, «Vilje til forskning», er odontologi omtalt flere steder. Det står blant annet at «Utdannings- og forskningsdepartementet vil følge utviklingen i rekrutteringssituasjonen nøye, og vil blant annet vurdere behovet for særskilte rekrutteringstiltak rettet mot andre helsefag, for eksempel odontologi.»

– Hva vil departementet gjøre med dette?

– Departementet har for kort tid siden mottatt innspill fra universitetene om støtte til et dobbeltkompetanseprosjekt (spesialist- og forskerutdanning) innen odontologi. Vi vil nå drøfte

denne problematikken med Helse- og omsorgsdepartementet som har delfinansiert spesialutdanningen på dette området. I den sammenheng vil det bli vurdert om det er behov for særskilte tiltak, eller om en kan finne tiltak innen gjeldende rammer, sier statssekretær Åge Ronald Rosnes, Undervisnings- og forskningsdepartementet, i en kommentar til Tidende.

Odd Letnes, frilansjournalist

– Det vil bli vurdert om det er behov for særskilte tiltak, sier statssekretær Åge Ronald Rosnes, Undervisnings- og forskningsdepartementet.

**Norges ledende leverandør av
tannlegetrykksaker!**

STEENBERG

GRAFISK AS

Ing. Rybergs gt. 48
Postboks 800, 3007 Drammen
Tlf. 32 21 80 10
Telefax 32 21 80 11
Tlf. dental 32 21 80 20
Tlf. med. 32 21 80 30

www.steenberggrafisk.no
e-mail: post@steenberggrafisk.no